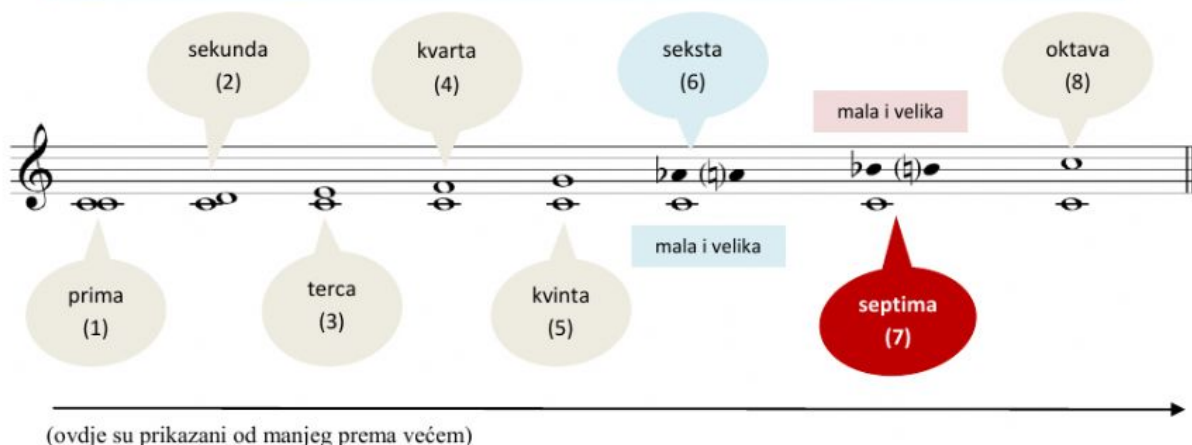

RADNI LIST 2

SEPTIMA (7)

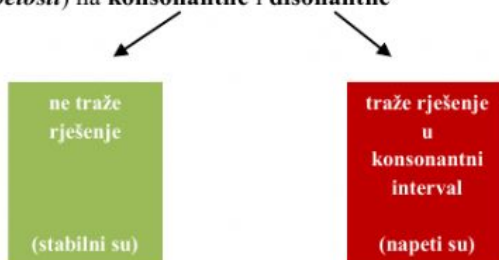
pregled svih intervala po veličini

Podsjetimo se:

intervale možemo dijeliti

- po **veličini**, a to su: *prima, sekunda, terca, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava, nona* itd.
- po **vrsti**: mala/velika, čista, povećana/smanjena
- po suzvučju (možemo reći i po **napetosti**) na **konsonantne** i **disonantne**

Solfeggio na daljinu
GŠ Vatroslav Lisinski

-četvrti razred (Josip Prajz, prof.)

SEPTIMA

Septima po vrsti može biti

mala i velika

mala septima (m7)

velika septima (v7)

Poslušaj:

Poslušaj:

Obje vrste septime (i m7 i v7) su po napetosti

DISONANTNI intervali

mala septima traži rješenje postepeno prema dolje (u sekstu)

m7

Poslušaj:

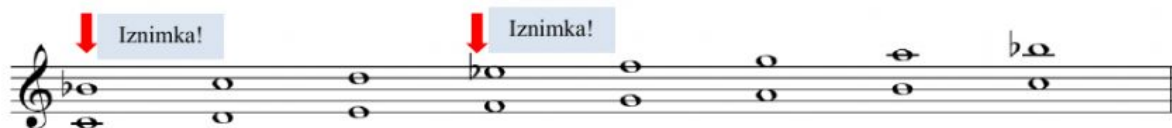
velika septima traži rješenje postepeno prema gore (u oktavu)

v7

Poslušaj:

MALA SEPTIMA (m7)

Pregled **malih septima** na tonovima C durske ljestvice

ZAKLJUČAK 1

Na tonovima C durske ljestvice (tj. **tonovim bez predznaka!**) za izgradnju male septime uzlazno potrebno je samo napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, također **bez predznaka** (osim na tonovima c i f, pogledaj iznimke).

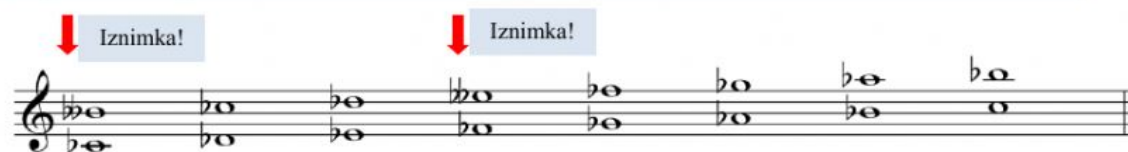
Pregled **malih septima** na tonovima Cis durske ljestvice

ZAKLJUČAK 2

Na tonovima Cis durske ljestvice (tj. **tonovim s povisilicom!**) za izgradnju male septime uzlazno potrebno je napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, te dodati **povisilicu** (osim na tonovima cis i fis, pogledaj iznimke!).

Pregled **malih septima** na tonovima Ces durske ljestvice

ZAKLJUČAK 3

Na tonovima Ces durske ljestvice (tj. **tonovim sa snizilicom!**) za izgradnju male septime uzlazno potrebno je napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, te dodati **snizilicu** (osim na tonovima ces i fes, pogledaj iznimke! **Ondje treba dodati dvostruku snizilicu**).

PRAVILO za gradnju malih septima uzlazno

Za gradnju male septime uzlazno potrebno je iznad zadanog tona napisati ton udaljen za 7 tonova te **prepisati predznak ako ga ima**: ako zadani ton ima povisilicu i mala septima će ju imati, ako zadani ton ima snizilicu i mala septima će ju imati, a ako zadani ton nema predznaka nema ga ni mala septima. Ovo ne vrijedi ako je zadani ton **DO** ili **FA** (pogledaj iznimke!).

VELIKA SEPTIMA (v7)

Pregled **velikih septima** na tonovima C durske ljestvice

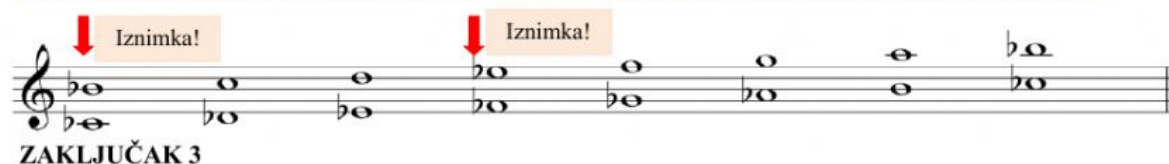
Na tonovima C durske ljestvice (tj. **tonovim bez predznaka!**) za izgradnju velike septime uzlazno potrebno je napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, te dodati **povisilicu** (osim na tonovima c i f, ondje ne treba dodavati, pogledaj iznimke).

Pregled **velikih septima** na tonovima Cis durske ljestvice

Na tonovima Cis durske ljestvice (tj. **tonovim s povisilicom!**) za izgradnju velike septime uzlazno potrebno je napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, te dodati **dvostruku povisilicu** (osim na tonovima cis i fis, pogledaj iznimke!).

Pregled **velikih septima** na tonovima Ces durske ljestvice

Na tonovima Ces durske ljestvice (tj. **tonovim sa snizilicom!**) za izgradnju velike septime uzlazno potrebno je **samo** napisati ton udaljen za 7 tonova od zadanog tona, bez predznaka (osim na tonovima ces i fes, pogledaj iznimke!).

PRAVILO za gradnju velikih septima uzlazno

Za gradnju velike septime uzlazno potrebno je iznad zadanog tona napisati ton udaljen za 7 tonova te **dodati predznak na više**: ako zadani ton ima povisilicu, velika septima će imati dvostruku povisilicu, ako zadani ton ima snizilicu, velika septima ju neće imati, a ako zadani ton nema predznaka, velika septima će ju imati. Ovo ne vrijedi ako je zadani ton DO ili FA (pogledaj iznimke!).

Solfeggio na daljinu
GŠ Vatroslav Lisinski

-četvrti razred (Josip Prajz, prof.)

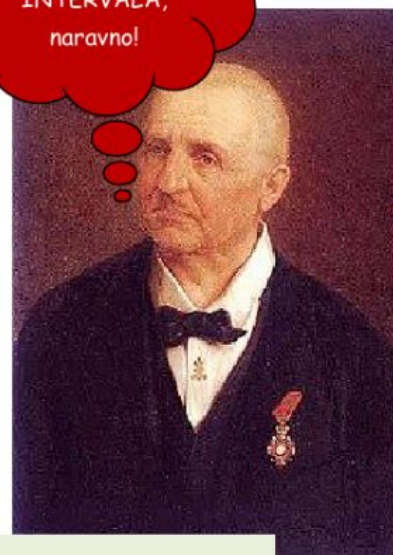

A kako prepoznati o
kojoj vrsti septime
se radi ili kako
izgraditi septimu na
zadanom tonu?

Uvijek
postoji
neki trik,
ne?

Za bržu gradnju
ili prepoznavanje
septime dobro je
poslužiti se...

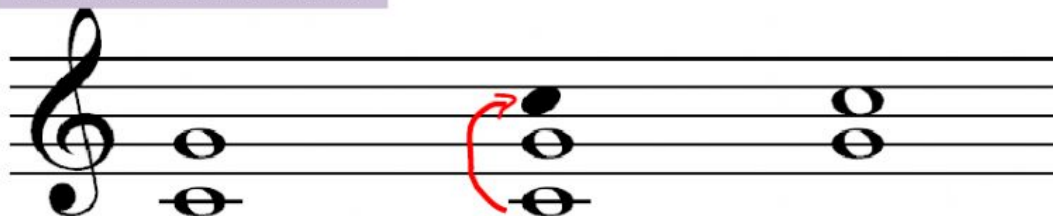
OBRATOM
INTERVALA,
naravno!

Ponovimo: svaki interval ima svoj obrat

- zbroj intervala mora biti 9 (npr. obrat terce je seksta, $3+6=9$)
- veliki intervali u obradu daju male, a mali intervali u obratu daju velike (npr. m3 u obratu je v6), a čisti intervali u obratu daju čiste! (vidi sliku ispod)

Evo kako se radi obrat intervala

č5

zadani
interval

donji ton intervala
prebacimo za oktavu više
(ili gornji ton prebacimo
za oktavu niže,
svejedno je)

č4

obrat
intervala

Solfeggio na daljinu
GŠ Vatroslav Lisinski

-četvrti razred (Josip Prajz, prof.)

Obrat m7 je v2

ili

Obrat v7 je m2

ili

Zaključak

Ako na zadanom tonu želimo napraviti uzlazno malu ili veliku septimu možemo prvo napraviti obrat (veliku ili malu sekundu) **silazno** i onda taj ton podići za oktavu gore.

rješenje

m7

napravimo obrat, v2 silazno

m7

rješenje

v7

napravimo obrat, m2 silazno

v7

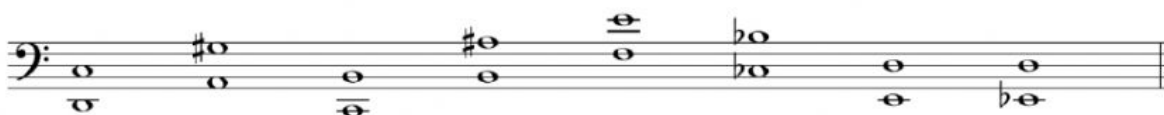
Solfeggio na daljinu
GŠ Vatroslav Lisinski

-četvrti razred (Josip Praž, prof.)

ZADATAK

Prepoznaj vrstu septime

(za veliku upiši **v7**, a za malu **m7**)

Sretno ti!